

з Фрідріхом фон Хайєком [1] взяла на себе зобов'язання торувати компромісний шлях між соціалізмом і класичним економічним лібералізмом, який збереже перевагу до особистих свобод, але виявиться менш вразливим до викликів, що майже розчавили світову спільноту двома світовими війнами. Нобелівський лауреат Мілтон Фрідман [2], американець, який вважається мало не батьком-ідеологом політики Маргарет Тетчер та Рональда Рейгана, ще в 1951 році описував своє мислення як «неоліберальне». У Сполучених Штатах «неолібералізм» все ще залишається основою академічної та інтелектуальної ідеології. «Але проблема з неолібералізмом не полягає в тому, що вона не має сенсу і не має обмежень. Саме цей термін застосовується до чотирьох явно різних явищ. «Неолібералізм» по-перше, стоїть для пізньої капіталістичної економіки нашого часу; по-друге, за низку ідей; по-третє, для глобальної циркуляції політичних заходів; і по-четверте, за гегемонічну силу культури, що оточує і захоплює нас. Ці чотири неолібералізми, зазвичай, заплутано пов'язані» [3-5].

Наразі, в Україні постреволуційного періоду спостерігається формування стандартів «неоліберального» соціуму за зразком Великої Британії або США 80-х років XX століття. Звільнення від державних або економічних монополій у економіці, непорушність фундаментальних прав з одночасним формуванням високої соціальної мобільності та захистом найменш захищених, безумовність прав на самовираження та категоричним соціальним запитом на реформу правоохоронної та судової систем – все це ознаки «неолібералізму» як стратегії розвитку. Наскільки українське суспільство здатне впоратись з обраною стратегією розвитку – покаже найближчий час.

Бібліографічні посилання:

1. F. A. Hayek, *The Constitution of Liberty : the Definitive Edition*. Chicago: University of Chicago Press, 2011.
2. M. Friedman, *Monetary Trends in the United States and the United Kingdom : Their Relations to Income, Prices, and Interest Rates* (National Bureau of Economic Research monograph.). Chicago: University of Chicago Press, 1982.
3. D. T. Rodgers, *Contested truths : keywords in American politics since independence*. New York: Basic Books, 1987, pp. x, 270 p.
4. D. T. Rodgers, *Age of fracture*. Cambridge, Mass.: Belknap Press of Harvard University Press, 2011, p. 352 p.
5. D. Rodgers. (2018). *The Uses and Abuses of “Neoliberalism”* [Online]. Available: <https://www.dissentmagazine.org/article/uses-and-abuses-neoliberalism-debate>.

Головіна Ольга Володимирівна,

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ ЯК ФАКТОР ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В сучасних умовах розвитку демократичної України особливого значення набувають питання забезпечення гендерної рівності та недискримінації, протидії домашньому насильству.

Навчальні курси з проблематики гендерної рівності та недискримінації, зокрема для органів публічної влади та Національної поліції України, ініційовані авторським колективом науково-педагогічних працівників, Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, присвячений проблемам теоретико-правового та практичного забезпечення принципів демократії та гендерної рівності в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування для всебічного забезпечення захисту прав людини і громадянина, сприяння становленню громадянського суспільства та розвитку України як відкритої європейської держави. Створення таких курсів зумовлено необхідністю наукового супроводу процесу демократизації та гуманізації діяльності Національної поліції, забезпечення гендерної рівності, а також підтриманий прагненням регіональних органів влади скоригувати свою діяльність відповідно до визнаних цивілізованим світом норм та ідеалів.

Зазначена проблематика потребує постійної уваги з боку науковців, фахівців у галузі правових та соціально-гуманітарних знань. Наявні на сьогоднішній день дослідження у цій галузі не приділяють суттєвої уваги питанням теорії і практики гендерної рівності та недискримінації в умовах євроінтеграції, конституційної та адміністративної реформи. Доцільним є пошук нового вектора у правовому і науковому розумінні значення принципів гендерної рівності, зокрема в діяльності органів публічної влади та Національної поліції України.

Мета введення курсів із даної проблематики у навальний процес – розглянути соціальне життя обох статей, їх спільне та відмінне. Проаналізувати причини введення у наукову та практичну діяльність терміну гендер. Подати у цілісній, систематизованій та зрозумілій формі основні поняття, структуру та засоби прояву гендеру як соціально-культурного фактору суспільства. Вивчити роль гендерних досліджень у процесі соціальних трансформацій суспільства, зокрема, трансформацій статусу обох статей та створення суспільства гендерної рівності та справедливості щодо відносин між жінкою та чоловіком. Усвідомити гендер є соціально-культурним конструктом, основними елементами якого є фемінінні та маскулінні характеристики.

Наявність численних стереотипів у українському суспільстві ставить перед авторами курсів такі додаткові завдання – проаналізувати соціальні структури суспільства з точки зору наявності культурних норм, ставлень, моралі, типів поведінки та традицій щодо суспільних уявлень про соціальні статуси та ролі чоловіка та жінки. Визначити сутність, роль та складові гендерних стереотипів. Дослідити витоки гендерних стереотипів, уточнити роль соціально-культурних та біологічних чинників у формуванні ціннісних уявлень, які передаються від покоління до покоління. Усвідомити, що гендерні стереотипи проявляють себе через реалізацію жінки та чоловіка як носіїв певних психологічних та поведінкових характеристик та через прийняття певної соціальної ролі у виконанні певних видів соціальної діяльності.

Так, у відповідності до потреб та вимог часу, авторським колективом університету планується введення додаткового навчального курсу, зокрема для дистанційного навчання. Навчальний курс для дистанційного навчання «Забезпечення гендерної рівності» створений з метою підвищення рівня загальної обізнаності про гендерні питання, здатності усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК 12 відповідно до державного Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 "Право").

Мета курсу: розглянути зміст та специфіку соціально-етичних, нормативно-правових, управлінських аспектів формування і реалізації гендерної політики в Україні та у світі.

Дистанційний курс, підготовлений провідними фахівцями ДДУВС, містить ґрунтовний теоретичний матеріал, засвоєння якого дозволить досягти означеної мети. Опрацювання тем 5, 6, 7 надасть можливість працівникам Національної поліції отримати та поглибити знання у протидії гендерно обумовленому насильству. Структура та зміст навчально-методичних матеріалів курсу дозволяють використовувати їх також для здобувачів вищої освіти ДДУВС в умовах реалізації змішаного навчання.

Курс створений для впровадження матеріалів з гендерної рівності в систему післядипломної освіти закладів вищої освіти МВС – підвищення кваліфікації із застосуванням системи дистанційного навчання.

Запропоновані навчальні курси дозволять сформувати цінності гендерної рівності, що є пріоритетом на сучасному етапі розвитку України як правової держави.

Бібліографічні посилання:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1981 р.) – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207